

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, december 15-én.

345. szám.

A verseczi fátyla.

Arad és Szatmár: mintha még az özönvíz idejében élne mind a kettő. Puhatóldzik, mint Noé apó és egy kis bizalmi galambot bocsát ki, amelyik hirt hozzon, hogy megjött-e már a fordulat és lehet-e már bizalmat szavazni Hieronymi urnak, vagy Chorin urnak? De odakünn még mindig tart az özönvíz s akármilyen kimagasló sziklák máskülönb a kiléptek, az a régi többség ma is elborítja őket. Ki sem látszanak a hatalmas áradatból. Arad és Szatmár tehát tovább is a biztos bárkában marad s a kibocsátott bizalmi galamb is szépen — visszarepül.

Oh, Versecz, az más! Versecz századvégi város és nem dolgozik galambokkal. Nem is puhatóldzik, hanem gyors kiszámítással cselekszik. Kiméri, hogy mit kell áldozni a népszerű látszatnak és mit lehet ugyanakkor kihálaszni haszonnak. Meglátja a zavarost és káprázlató görögötüz mellett halász belőle. Bókol a kiáltozók pillanatnyi hangulatának és megvalósítja a maga régi álmait. Vagy száraz prózára szedve a történeteket, betömi a lármás ellenzék száját egy tetszetős határozattal s ugyanakkor akadálytalanul végzi, hogy a tanácsi és árvaszéki iratokat nemcsak az állami hivatalos nyelvén, hanem nemzeti és szerbül is kiadja. Cserében megteszi, hogy tüntetve dobja el magától a csongrádi köriratot, diszpolgárrá választja Szilágyi Dezsőt és lemondásra

szólítja fel képviselőjét, ki a Tisza Kálmán javaslatát aláírta.

Mely csodálatos józanság a lelkesedésben! Mely csodálatos lelkesedés a józanságban! Ha soha máskor, ennél a verseczi görögötüznél hamarosan meglát-szik, hogy az egyesült ellenzék talán még sem az igazi alkotmányt védi. Mert ime, az egyesült ellenzék a verseczi határozatnak csak azt a felét látja meg, mely a csongrádi körirat elvetésével, a Szilágyi Dezső megtisztelésával s a Herceg Ferencz presszionálásával az ő alkotmányvédő akcióját látszik támogatni, de a határozat másik felét, mely orvul támadja az állam törvényeit és egyszerre bevilágítja legveszedelmesebb aspirációk mélységébe, ezt a fontosabb passzust az egyesült ellenzék észre sem akarja venni. Mert a századvégi Versecz kitűnően csinálta meg a számvetését és jól ítélte meg az ellenzékét is. Tudta, hogy ennél kedvezőbb alkalom már nem is kínálkozhatik és ha minden más városon tulicizál az ellenzék dicséretében, minden más városnál inkább is számíthat az ellenzék elnézésére.

És Versecz nem is csalódott. A jó publikumnak úgy kell összehordani a bizonyítékokat több helyről is, mert az ujságjaiban nem találja meg bokkrétába kötve. Megesett ugyanis, hogy azok a magyar ujságok, amelyek máskülönb a kákan is megtalálják a sérelmi csomót, ma egyszerűen behunyták a szemüket. Nem igen vesznek tudomást a verseczi határozatról, mely az állam

nyelve mellé egyenjogunak állítja oda a németet és a szerbet is. Ők csak azt az illuminációt nyelik el a szemikkel, amelylyel Versecz az egyesült ellenzékét iparkodik elkápráztatni. Ellenben a német ujságokban megolvasható mind a két határozat s a német ujságok azok, amelyek gyanusan megkérdőjelezzik a famózus esetet. És még csak azt sem lehet gondolni, hogy a versecziek csinálták a dolgot fikikusan, hogy ők méricskéltek ki ravaszul, mit küldjenek a határozatból a magyar ujságoknak és mit a németeknek. Oh, nem. Hivatalos sokszorosításban jött meg mind a két határozat az egész sajtónak s mégis úgy történt, hogy bizonyos ujságok csak azt a görögötüzes felét nyomtatták ki. Bizony, igen jól ítélte meg Versecz az ellenzékét, amikor biztosra vette, hogy a határozat veszedelmes része szépen elmehet a káprázlató passzus mellett s az ellenzék nem fog megütödni a veszedelmes támadáson, mikor olyan kaczér gardedám kíséretében jelentkezik. Sokkal kedvezőbb neki a gardedám.

Pedig mégis csak a támadás a fontosabb. Nem mintha olyan volna, amint már változtatni sem lehet. A politikai mesegyártók ugyan olyannak mondják a kormányt, mint amelyik minden nap lerág az alkotmány czukorpalotájáról legalább egy prominczli-oszlopot, de azért ez a kormány meg fogja semmisíteni az állami nyelv fensőbbsege ellen elkövetett határozatot. Ilyen dologban idáig sem értett tréfát. De igenis fontos az a

Uj alakok.

I. Gróf Széchényi Manó.

Gróf Széchényi Manó abban az értelemben, amelyben mi vesszük, épen-séggel nem jelenti gróf Széchényi Manót, a személyt, akit mi nem ismerünk, hanem jelenti a rendszert, amelylyel nem vagyunk megelégedve. Tudniillik azzal a rendszerrel, mely a liberális elemekből mágnásokat csinál (lásd Harkányit, Bohust stb.) s ezzel mintegy átteszi őket a liberalizmus elleni táborba, hogy legyen mindig kívül verekednünk, nemcsak nekünk, hanem maradékainknak is, s mintha még ez nem lenne elég, a mágnásokból aztán, miután magukra szedik az antiliberalis gondolkozást, folyton és folyton hozza be a liberális tábor élére a vezéreket, főtiszteket (lásd a fumei kormányzót, Széchényi Sándor grófot, a szövetséget elnökét, a grófocska főispánokat stb.), hogy ne csak az ellentáborral küzdjék a szabadelvűség, hanem a saját fészékben se érezhesse magát otthon.

Voltaképen vezércikket kellene a gróf Széchényi Manó miniszterre való

kinevezéséről írni, ha Bánffy néhez küzdelmeinek közepette nem kellene kimélni. A mi nézetünk szerint ma Magyarország parlamentarizmusáért ő vivja a legszebb, legrokonszenvesebb harcot. S hajh, be sok van kockán, ha a hadi szerenese ellene fordul.

Nem szabad hát őt apró hibáért molestálni sok baja közt. A pogány sáraczenokkal küzdő Bouillon Gottfriedre nevetséges volna rákiáltani: „Bouillon ur, ön megint rossz helyre varrt fel egy gombot!”

Hanem azért bizonyos dologról mégis csak akkor lehet szólni, amikor megtörténik. Így a Széchényi kinevezéséről is; ujlag megjegyezve, hogy nem ismerjük a nemes grófot s így nem mondhatunk róla semmi rosszat, olvastuk egy pár nap előtt, hogy államtitkár lett s azóta sokan kezdtek rá emlékezni, hogy okos ember, derék ember, némelyek látták is gyerekkorában és dicsérik, hogy jó tanuló volt.

És ez igaz is lehet, mert ama hét-nyolcz nap alatt, amióta államtitkár, annyira bevált, hogy a latere miniszternek promoteáltatik. Minélfogva termé-

szetesen még jobban fogják dicsérni és még többen fognak rá emlékezni, hogy jó tanuló volt.

Mi ugyan jobban szeretjük, ha a miniszterek az olyan ifjából vétetnek, akik még az államtitkárságuk és miniszterségük előtt vivják ki honfitársaik dicséretét. De ez félfogás dolga. Lehetnek olyan véleményűek is, akik azt tartják, hogy az mindegy, ha valaki előlegesen mondatik okos embernek, vagy utólagosan. Mi azt hisszük, hogy az ér a legtöbbet, ha valakit okos embernek tartanak, miután már volt miniszter. Sőt az se megvetendő, hogy valakit okos embernek tartanak, mielőtt még volt miniszter. De hogy azon idő alatt tartanak okos embernek valakit míg államtitkár, vagy miniszter, ennél a filadelfiai egyetem bizonyítványai is többet nyomnak a latban.

De mindez nem a gróf Széchényi Manó személyi tulajdonaira szól, hanem csak általában. Hiszen ki tudja, milyen kolosszális munkát végzett az ifju államtitkár hét nap alatt. Csak mi nem tudjuk. Rövid idő — mondják önk. Ugyan ne legyünk kishitűek, hisz az

határozat, mert sok irányban szolgál tanulsággal. A verseczi fátyla fényénél meglátni, hogy milyen törekvések szunnyadtak idáig lánczokon a szívek legmélyén; hogy ezek a törekvések egyszerre felszabadultak s elérkezettnek látják az időt, amikor megmozdulhatnak; hogy az ellenzéki akció árnyékában el akarnak helyezkedni a maguk akciójával; s hogy egészen mindegy, minek nevezi az ellenzék a maga munkáját, mert Versecz és talán sok más város is fölismeri az ellenzék lárvája alatt a bátorítást a törvények kikezdésére. A tizenkettedik óra, amelynek eléréseit az egyesült ellenzék kongatja, nem mindenütt jelenti a cselekvés végső alkalmat, hanem néhol a babonás értelmét veszik s a kísértetek órájára magyarázzák. És a kísértetek próbálnak kikelni sirjukból. Elsőnek a verseczi sir pattant fel, de ki tudná azt megmondani, hogy merre értik még félre a tizenkettedik óra kongását.

Ma még talán jóra is szabad magyarázni, hogy az egyesült ellenzék nem akarta észrevenni a verseczi határozatot. Talán az elhallgatással a példa terjedését akarta csak megakadályozni. De már ebben is benne rejlik a lelkiismeret furdalása. Már ez is igazolja, hogy az egyesült ellenzék más szellemeket lát előjönni, mint akiket hívott. Vagy jobban mondva, más szellemeket is. Mert az mindenesetre gondolkodóba ejtheti, hogy az obstrukciónak olyan vidékeken akadnak a legrajongóbb támogatói, ahol lapangó nemzetiségi törekvések várják régóta az ébresztő szót. Ezek a vidékek szívesen látják majd az ellenzék alkotmánybontó manőverét, mert a maguk vágyaival is előállhatnak az anarchia uralmában. Ezek a vidékek meg fogják választani diszpolgárnak Leiden-

frost Lászlót is, ha kell, de amikor így gyújtogatják a görög tüzet, egyben a maguk külön céljai felé fognak hajózni, ami nekik sokkal fontosabb. Mert mindig olcsó fizetség az, ha a csongrádi felirat elvetésének árán meg lehet nyerni a derék ellenzék szíves elnézését a német, a szerb, a román és a tót igazgatási nyelvekhez.

S hogy a tizenkettedik órában ezt a kis figyelmeztetést nem sajnáltad az egyesült ellenzék, azért még talán köszönet is kijár neked, oh, századvégi város, oh, Versecz...

A politikai helyzet.

Semmi nevezetes újságot nem jegyezhet föl a krónikás a mai napról. Nem történt a magyar politikában semmi, hacsak azt nem vesszük komoly eseménynek, hogy oda át Bécsben a bizottságok komikusan komoly módon tárgyalják a kiegyezési javaslatokat és átpislogva hozzánk, a markukba nevetnek.

Bizonyosan van rajtunk nevetni való.

A nap soványka eseményeit egyébként következőkben soroljuk fel:

(Minisztertanács.)

A budavári miniszterelnöki palotában ma délután minisztertanács volt. A tanácskozásban, a Horvátországban időző Cseh Ervin kivételével, a kabinet összes tagjai résztvettek. A tanácskozás tárgya a folyó ügyeken kívül az elnökkérdés és a politikai helyzet volt.

(A szabadalvú pártkörből.)

Mint szerdákön mindig, amikor minisztertanács van, ma is néptelenebb volt a liberális pártkör, mint rendesen. De akik eljöttek, csoportokba verődve élénken tárgyalták a helyzetet. Az általános hangulat nyugodt és a vélemény az, hogyha a párt szorosan összetart, akkor minden válságból győzedelmesen kerül ki. Az összeverődött csoportokba többnyire arról folyt a szó, hogy a vidéki mozgalmaknak, ame-

lyek eddig is a szabadalvú magatartást helyeselték, azaz kellene még irányt adni, hogy a képviselők beszámolókat tartanak kerületeikben, vagy le-lerándulnak a választókat a helyzet felől informálni. Ezeknek a beszámolóknak a sorát kedden, e hónap 19-én Tisza Kálmán nyitja meg, aki ezen a napon Nagyváradon fog beszámoló-beszédet mondani.

(Az utolsó aláírók.)

A Tisza Kálmán-féle javaslat aláírásainak száma ma már jóformán teljes, és a szám nem is fog már gyarapodni, hacsak „a kilépettek közül alá nem írja valaki”. A mai napon két, messze délről jött aláírással szaporodott az abszolút majoritás.

Gróf Vay Ernő országgyűlési képviselő Lussinpiccoloból, ahol egészségének helyreállítása céljából időzik, a szabadalvú párt elnökségéhez intézett táviratban hozzájárult a Tisza-féle javaslatához és tántoríthatatlan hűségét fejezte ki a szabadalvú párt iránt.

Ráth Péter országgyűlési képviselő a Rivieráról Budapestre érkezett és holnap fogja aláírni a Tisza-féle javaslatot. Ezzel a szabadalvú párt tagjainak aláírásai teljesek lesznek.

Itt megemlítjük még, hogy azokat a képviselőket, akik táviratban jelentették be hozzájárulásukat s eddig betegség vagy egyéb ok miatt nem írhatták alá a javaslatot (ilyen például Urányi Imre) újból fel fogják szólítani, hogy amennyiben hozzájárulni kívánnak, ezt egy újabb, sajátkezűleg aláírt levélben még egyszer jelentsék ki.

(A képviselőház ülése.)

Szombaton, mint tudjuk, összeül a tisztelt Ház és valószínűleg az öreg Madarász elnöklése alatt tanácskozik. A leendő korelnök már ki is fejtette programját egy lapudósító előtt, mondván:

— Én jogaimat és kötelességeimet a házszabályok 199. szakaszában látom világosan körülírva. (E szakasz az elnöki teendőket és jogokat állapítja meg.) Indítványozni fogom, hogy az elnökválasztás hétfőre tüzessék ki. A mennyiben az indítványból vita támadna, ezt én a szabályok értelmében vezetném, de meg nem akadályozhatnám. Egyéb nyilatkozni valóm nincs.

A képviselőház szombati üléséről már meg is kaptuk a hivatalos értesítést, amely holnap és

egész világ is csak hat nap alatt készült. — És a részleteket, mi jámbor emberiség, csak utólagosan tudtuk meg.

II. Perczel Dezső.

Eötvös Károly határozottan a legszerencsésebb ember a világon. Annyi komája van, hogy se szeri, se száma és ezek a becsületes komák mindig azt teszik, mondják, amire Eötvös Károlynak épen szüksége van és olyan csodálatos eseményeken mennek keresztül, amelyek épen ráillenek az Eötvös Károly esetére. De nemcsak a komákkal, a világtörténettel is ilyen szerencséje van Eötvös Károlynak. Julius Cezár, meg Napoleon és Bismarck, de legfőképpen Deák Ferencz soha se cselekedtek és sohase mondtak valamit, mielőtt alaposan meg nem fontolták, hogy jó lesz-e ez ekképen Eötvös Károlynak? És jó lett.

Az Eötvös Károly egyik komájának öt-ezer birkája volt. (A többi mind szegény ember, csak ez az egy gazdag.) De az ötezer birka itt lényegtelen, csak egy bányája fontos, amelynek öt lába volt. Ilyen öt lábú bányájára nemcsak az Eötvös Károly komájának van, hanem minden embernek. Csak hogy másképp hívják és némelyik nem is tud róla. Talán Perczel Dezső se tudja, hogy öt is egy öt lábú bányája mozgatta, akit úgy hívnak, hogy: sneidigség. Ez csinált belőle minisztert, ez csinált belőle házelnököt. Mert

belügyminiszter csak sneidig ember lehet, a házelnök pedig pláne csak sneidig ember. Pedig a jó isten tudja, mifelénk ezt a furcsa német szót nem ismerik, és csak a k o s embert keresnek.

De bárhogy hívjuk is a Perczel Dezső öt lábú bányáját, akár sneidigségnek, akár okosságnak, annyi bizonyos, hogy Perczel Dezső változott legkevésbé Magyarországon tiz esztendő óta. Erős koponya, akin nem fog se a népszerűtlenség, se az éjlenek. Szakasztott olyan, mint mindig volt. Pedig kevés ember van, aki esztendők jártán nem változik és talán egy se kivül, aki miniszter korában nem változik. A legtöbb okosabb lesz és elmésőbb, mert csak okosabb lehet és elmésőbb. Perczel Dezső olyan maradt, amilyen volt, igazi férfi. Barátságos, kedélyes, figyelmes, szolgálatkész.

Elnökkorában is bizonyosan ilyen marad. Keresztül ment a tűzpróbán. Akit a miniszterség se tud megrontani, az mindig jó ember marad.

III. Tallán Béla.

Az „Országos Hirlap” szerkesztőségének legbelsőbb szobájából gyakran kihallok egy hangot. Egy férfihangot, mely sötét kételybe borít. Kie ez a hang? Csuda történt a természetben? Kérdem. Tán meglevenedett ama híres gége, melyet néhai Csansz professzor borszeszben hagyott hátra az anatómiai inté-

zetnek? Avagy az Atlanti oceánon hanyattatom és szócsovön át beszél hozzám egy norvég admirális? ... Vagy mi ez? Tán a vörösispás zászlóaljzat vezényli odabenn Damjanich, a harangszavu? Avagy meetinget tartanak az irek s a szónok Belfastból át akar kiáltani a Nord-csatornán? ... Nem, nem. Odabenn Tallán Béla beszél. A legokosabb dolgokat mondja el olyan hangon, hogy attól a siketek is megszólalának és megcsókolnák a Tallán Béla ruhája köntösét, mondván: „Óh, uram, ön megmutatja, hogy a siketség is viszonylagos.” Pompás elnök lesz belőle, ha Perczel Dezsőt kell majd felváltania az emelvényen.

Ő is sneidig ember — s azonfelül szép ember. Az Apponyi gyönyörű karzatai, melyeket Pulszky Ágoston kaparított meg legutóljára, bizonyára örülni fognak egy ilyen elnöknek. Hozzá finom gentleman, nagy műveltséggel, sok tudással, de sajnos, egy kicsit önálló. Egyik a másikat teszi tönkre a mi politikai életünkben.

De neki még se ártott. Ha csak még ezután nem fog.

Az előtt főispán volt és az agrárszociálisták okainak és gyógyszerjeinek legalaposa is ismerje most is. Ebben a dologban mindig nagy figyelmet keltett, ha felszólt a Házban. Rendesen akkor volt a nap hőse, ha az Alföldön valahol zendülés történt, ha a parasztok csináltak forradalmat. A viszonyok

holnapután plakátokon is megjelenik a hirdetés oszlopokon. Az értesítés így szól:

A képviselőház folyó évi december hónap tizenhetedikén, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart. Regele János, a képviselőházi iroda főigazgatója.

A szombati és a reá következő ülésekről a bécsi „Neue Freie Presse” szenzációs újságot tud. Azt jelenti, hogy az ellenzék valószínűleg megakadályozni törekszik Perczel Dezsőnek elnökké való választását s ebben az esetben a Ház első elnapolását nagyon hamar egy második elnapolás fogja követni.

(Széld híresztelések.)

Hogy a budapesti politikai hírek, amelyek most a lapokat bejárják, többnyire nem igazak azt már régen tudjuk. Azok nem is akarnak igazak lenni, csak érdekesek. De a vidékiek se sokkal különbek. A tegnapi lapok például azt újságolták, hogy a verseczi választók az obstrukció mellett foglaltak állást és felszólították képviselőjüket, Herczeg Ferencet, hogy törölje a nevét a Tisza-féle javaslatról. Majdnem minden lap tudott erről a felszólításról, csak csudálatosképpen Verseczen nem tudnak róla semmit és Herczeg Ferencz. Az egész hírből csak annyi igaz, hogy a verseczi választók nem foglaltak állást az obstrukció mellett és nem küldtek felszólítást Herczeg Ferencznek. A többi mind szemszédett valótlanág.

A reggeli lapok legtöbbje ezenfelül azt írja, hogy Borsod vármegye közgyűlése négy szótöbbséggel fogadta el a főispánnak a csongrádi átiratot pártoló indítványát és hogy ott a kormánypártnak rég idő óta nem volt ilyen számban kicsiny s tekintélyben még kisebb többsége. Nos hát, a való az, hogy a közgyűlés nem négy, hanem ötvennégy szótöbbséggel járult a csongrádi felirathoz.

Azt is híresztelték, hogy a rózsahegy és alsó-kubini kerületek választói bizalmatlanságukat akarják nyilvánítani képviselőjük, Angyal József, illetőleg Kubinyi Árpád ellen. Ez a hír is bizonyára ép olyan megbízható forrásból került ki, mint az előbbi, mert eddigelé a nevezett kerületekben mindezekről mit sem tudnak.

(Gróf Andrassy Sándor választói.)

Gróf Andrassy Sándor, a homonnai kerület országgyűlési képviselője abból az alkalomból, hogy

változnak és Tallian Béla most azért lett a nap hőse, mert az urak csináltak forradalmat, p. d.

IV. Daniel Gábor.

Az ékezetes Dánielek után az ékezet nélküli Dánieleknek kell következnie a szereplésben. Ez csak világos.

Ez igen jó gondolat volt a szabadelvű párttól s a mellett nem mondhatja rá a nemzeti párt, hogy tőle lopja. Mert a nemzeti pártnak ugyancsak soha sem jutott volna eszébe, hogy Daniel Gáborból alelnök legyen.

Pedig olyan egyszerű volt, mint a Kolumbus-tojás. Mindene megvan Daniel Gábornak, ami szükséges a tekintélytartáshoz. Az enbonpointtól kezdve a flegmaig. Sőt van egy kis csendes humora, amiből mindig jó egy-két grammot a viták mérgébe beleereszteni. Azonfelül okos ember és ellensége a sok beszédnek. Ő maga egyetlen egyszer beszélt tizenöt év alatt és akkor is okosat mondott. Némelyek azóta már ötvenszer is beszéltek, de nem mondottak semmi okosat.

S végül van valami magyaros ize a Daniel Gábor jelöltségének. Látszik, hogy a világ a régi nyomok felé tér.

Daniel Gábor hosszú évekig az egyetlen közbeszólója volt a szabadelvű pártnak.

Patriarchalis dolog, hogy a közbeszólókból választassék alelnök a közbeszólók fénytartására, mint ahogy a régi megyei életben a szegénylegényekből választották a pandurhadnagyokat.

Az oláhfalusi ködmön (Oláhfalut képviseli Dániel) denique mindig beválik. Krajtsik is ebből lett nagygyá. — Tudom, ki is fogják tartani ezental az árat a derek oláhfalusi atyafiak.

a Tisza-féle törvényjavaslatot alá nem írta, választóitól a következő táviratot kapta:

Gróf Andrassy Sándor urnak
Budapest.

Alkotmányhű magatartásáért fogadja választói nagyrabecsülését és hazafiai köszönetét.

Lukovics Géza, dr. Matólay Károly, Persenszky Lajos, Géczy István, Ordódy Aladár, Polányi Dezső, Schäffer Béla és István, Szhwaszta József, Dohy Antal, Gossányi József, Frimmer József, Pápay Pál, Patrascovics Sándor, dr. Mazur Ernő, Mazár Tamás, ifj. Toronszky Elek, Gyarmati Sándor, Rajzász József, Kotsch Jakab, Rónai Károly, Szamosy József, dr. Kovallitzky Elek, Pelcsarszky Rezső, Cziczey László, Tarasovics László, Ecsedy Éde, Szücs Sándor, Németh József, Gyuraskó János, Nasesák József, Lukovics Ödön, Cselei Gusztáv, Dezső Sándor, Keresztely István, Pankovics Ferencz.

Aki nem sajnálja a fáradságot, megolvashatja a neveket. Pont harminczhat. A homonnai választókerületben van 6210 választó. Ha gróf Andrassy Sándornak ez a bizalom elég, nekünk szintén elég.

(Bizalmatlanság Hieronyminak.)

Aradról táviratozzák nekünk: Az itteni szabadelvű párt nagy választmánya gr. Hieronymi Károly képviselőnek az országgyűlési szabadelvű pártból való kilépése alkalmából ma népes gyűlést tartott. Varjassy Árpád elnök vezolta a súlyos politikai helyzetet. Kötelessége volt — úgymond — összehívni a választmányt, hogy nyilatkozzék a képviselő kilépéséről, mi hogy megtörtént, bizonyítja a hozzá intézett magánlevél. A párt több előkelő tagja indítványt adott be, mondja ki a holnapi pártközgyűlés, hogy az anyapárt politikáját támogatja és hogy Hieronymi kilépése által pártpolitikai irányával ellentétbe jött. Várhelyi Béla, Salacz polgármester, Avarffy Ferencz és Takácsy képviselő hozzászólásával az indítványt lelkesen és egyhangulag elfogadják és ajánlják a holnapi közgyűlésnek.

Mandl Vilmos azt indítványozza, hogy határozat előtt várják meg Hieronymi kilátásba helyezett és a kilépést indokoló levelét. Kimondották, hogy nem várják be, mert a f a k t u m m e g v a n s bármilyen oka is volt rá, az közönyös a pártra, amelynek zászlaját cserben hagyta. Kristyory alelnök indítványára kimondják, hogy báró Bánffy miniszterelnököt és a kormányt rögtön táviratilag biztosítják tántoríthatatlan bizalmukról. A holnapi közgyűlés a mai megállapodásokat előreláthatólag egyhangulag elfogadja.

(Tiltakozó népgyűlés.)

Sorát kerítettük már ebben a rovatban annak a nagy hírnek, hogy a terézvárosi demokratapárt vasárnap a Vigadóban tiltakozó népgyűlést készült rendezni. Hogy a nagy részvételt biztosítsák, Hentaller Lajos nyomdokain haladva, érintkezésbe léptek a szociál-demokratákkal és őket is részvételre szólították föl. A szociálisták még nem határoztak a részvétel dolgában s hogy mennyire lelkesednek a jelszó nélküli való demokraták idejára iránt, mutatja, hogy egyik pártvezérük, Bokányi Dezső ma délután a főkapitányságon járt azzal a kérelemmel, vajjon a főkapitányság hajlandó volna-e vasárnapra a szociál-demokratáknak külön népgyűlést és felvonulást engedélyezni? Mert ezen fordul meg minden. Népgyűlésezni és felvonulni muszáj; ha megengedik nekik külön, akkor nem elegendnek a demokraták közé; ha nem engedik meg, akkor kénytelenek csatlakozni a demokratákhoz.

Ehhez még hozzáférhetjük, hogy a tiltakozó népgyűlést rendező bizottságnál, amely most, az ügy fontosságára való tekintettel permanenciában van, a szociáldemokraták ma este bejelentették, hogy a vasárnapi népgyűlésen résztvesznek. Ebből kiolvasható, hogy a főkapitányság nem engedte meg a külön felvonulást, s épenességgel nem iparkodik a demokraták nagy diadalát csökkenteni.

(Az obstrukció ellen.)

Liptómege állandó választmánya tegnapi ülésén Pécs város átiratát tudomásul vette és a közgyűlés elé azzal a javaslattal járult, hogy a törvényhatóság irjon fel a képviselőházhoz az obstrukció ellen. E határozatot a többség Kiszely

Árpád és Vitális Péter pártoló, Szmrecsányi Arisztid, Szentiványi József, Szentiványi Márton és Thuránszky Tamás ellenző felszólalása után hozta meg. Szmrecsányi Arisztid a többség határozati javaslata ellen különvéleményt jelentett be.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház. Az osztrák képviselőház ma este tartott ülésén Türk az elnökhöz intézett kérdésében megsürgette, hogy a miniszterelnök válaszoljon Hochenburger interpellációjára a csehok huszonhat posztulátuma tárgyában. Ugy látszik — mondá, — hogy a miniszterelnök teljesen ignorálni akarja ezt az interpellációt.

Az elnök azt válaszolja, hogy ő az ugynevezett huszonhat posztulátumról semmit sem tud; egyébként tudomására fogja juttatni a miniszterelnöknek a sürgetést.

Fünke és Pergelt a prágai rendőrfőnökség amaz intézkedése tárgyában interpellálnak, amelynek értelmében a színeket viselő diákoknak legfeljebb háromszáz szabad megjeleniük az utcákon.

Erre a Ház áttért a napirendre: a helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslat tárgyalására. Az ülés késő éjszakáig tartott.

Crispi a francziák keleti protektorátusáról. Crispi a „Rivista d'Italia”-ban Franciaország keleti protektorátusáról tanulmányt írt. Elismeri Franciaország ősrégi jogait a Keleten. Franciaország eme régi jogait a lyoni propaganda nemcsak hogy sértetlenül megőrizte, hanem még ki is bővítette, sőt még a Vatikánt is bevonta a hálóba. A keleti misszionáriusok javarészt francia papok voltak, akik nem annyira a vallást, mint inkább Franciaország anyagi és egyéb érdekeit szolgálták. A német császár palesztinai útja véget vetett Franciaország e működésének. Németország jogait kiemelte és a többi keresztény állam jogainak is csak használt. Igaz ugyan, hogy ez a palesztinai ut esetleg nagyobb komplikációkra adhat okot, mint azt Közép-Európában gondolnák.

A kiegyezés.

Bécs, december 14.

A kiegyezési bizottság ma a két állam kereskedőinek és iparosainak egyenlő elbánásban való részesítéséről szóló tizennegyedik cikkkel folytatta a vámszövetség tárgyalását.

Chiari az ausztriai és a magyarországi árlejtési eljárás módját ismerteti. Magyarországon az állam és a közintézetek szükségleteinek fődözését a kereskedelmi miniszter külön bizottságra bízta, amelynek gondoskodnia kell róla, hogy a magyar vasutak csakis magyar termékeket használjanak. Ez teljesen kizárja a versenyt. Szólok rámutat azokra az állítólagos nagy kedvezményekre, amelyekben Magyarországot a természeti szállításoknál részesítik s azt mondja, hogy az osztrák termelők, akikre azelőtt hosszabb időn át bízák a szállítást, most már fölhívást sem kapnak a pályázatra. Az árlejtéseket Ausztriában egyáltalán nem úgy kezeli a kormány, ahogy a belföldi termelés érdeké megkíváná.

Kolischer azt mondja, hogy habár a közgazdaságban legalább megvan az a törekvés, hogy az osztrák termékeknek föltétlen előnyük legyen, a hadi kormányzatról ez nem áll föltétlenül. Köztudomásu, hogy a hadügyi igazgatás flaccára a szczakovai és podgorcei cement kitűnő minőségének a przemysli erődítési munkálatokhoz a múlt évben nagybárra magyar cementet használt. Szólok súlyt vet arra, hogy az ausztriai fogyasztásra legalább nagybárra osztrák mezőgazdasági termékeket használjanak. Galicziában és Bukovinában ahol nagyobb ipartelepek a hadsereg szükségleteinek kielégítésére nincsenek, a kisiparosokra kell bízni a szállítást.

Báró **Dipaali** kereskedelmi miniszter hangsúlyozza, hogy a szállításokat illetőleg egész nyíltan egyetért előtesszólóval, de vannak különleges esetek, mint például a Lloydnál, amelyekben nem lehet az árlejtéseknél mindig figyelembe venni a belföldi ipart, még pedig a vőnzügyi szempont

miatt. Magyarországhoz viszonyítva e tekintetben bizonyos nehézségek vannak. Magyarországnak, amely egész sor rendszabálytalán támogatja új iparát, nem kell, mint nekünk, valamennyi iparigra tekintettel lennie és a kedvezményeket feltételekhez is kötheti, különösen a szállítás tekintetében. A miniszter nagyon szeretné, ha Ausztriának olyan törvénye volna, amely az egész szállítási ügyet szabályozná, különösen az autonóm hatóságok, a városok stb. szállításait. Ami a katonai szállításokat illeti, a miniszter mindenesetre nagyon győződve róla, hogy a hadügyi kormányzat e téren talán többet is tehetne az osztrák kereskedővilág érdekében, mint amennyit eddig tett, jöbblet itt is kissé másként állnak a dolgok egyes esetekben. A hadügyminisztériumnak egyik pályázatára, katonai célokra szükséges kényszer szállítására például valamennyi osztrák gyár közül csak egyetlen egy pályázott. Ez az osztrák és egy magyar vállalat azonban oly magas árakat szabott, hogy a hadügyminisztérium kénytelen volt őket újra föl-szólítani, hogy áráikkal legalább némileg közelítsék meg a külföldi pályázatokat. Az osztrák vállalat erre egyáltalán nem válaszolt, a magyar gyár pedig elfogadta a megszabott árakat. Ilyen precedensek mellett nehéz a kereskedelmi minisztériumnak eléle kívánságokkal előállania, ha épen az érdekelt körök oly kevés előzékenységgel fogadják a hadügyminisztérium föl-szólításait.

A miniszter megjegyzi továbbá, hogy a kartell-törvény kétségkívül sürgősen rászolgált a parlament gondoskodására és kívánatos volna, hogy a törvény a termelők és fogyasztók érdekében mihamarabb tárgyalás alá kerüljön.

A galicziai cementgyártásról azt mondja a miniszter, hogy *Kolischer* képviselőnek erre vonatkozó megjegyzése annál is inkább meglepte, mert a bécsi közlekedési vállalatok ntján arról értesült, hogy a cement Ausztriában igen ritka lett, sőt helyenkint cement hiánya miatt félbe kellett hagyni a munkát és még német gyárak sem tudtak megfelelni a szükségletnek.

Élénk örömmel üdvözlö a miniszter az ipar fejlesztése érdekében több koronatarományban megindult, sokat ígérő mozdalmakat és az e czélra legutóbb alakult központi intézeteket. A miniszter kijelenti végül, hogy nem fogja nagyon sajnálni, ha a XIV. cikkből kihagynak egy rendelkezést a pályázók egyenlő elbírálásáról s ő a maga szempontjából szívesen lemond ily értelmű rendelkezésről.

Peschka azon panaszkodik, hogy a katonai szállításoknál az osztrákokat nem veszik eléggé figyelembe és hogy a magyarok a szállításoknak sokkal nagyobb részét kapják meg, mint amennyi a kvóta szerint megilletné őket. Különösen a parasztságot kellene belevonni a katonai szállításokba. Végül indítványozza, hogy a határidőszület mind az osztrák, mind a magyar tőzsdéken tiltásuk meg.

Axmann és *Schlesinger* a cikk ellen szólalnak fel.

Lorber azt mondja, hogy a magyar iparnak nyújtott kedvezmények sértik a vámszövetséget és az osztrák termékek megvámsolásával azonosak.

Rutowski azt mondja, hogy Magyarország ezültudatos és tetterős iparpolitikáját szóharccsal nem fogják feltartóztatni. Jobb volna önállóan cselekedni. Felszólítja a kormányt, hogy az állam-gépezetet a közgazdasági politika szolgálatába állítsa.

Karlík szóvá teszi az osztrák malomiparnak azt a panaszát, hogy a magyar verseny az osztrák vasutakon és különösen a Dunagőzhajótársaságnál élvezett raktárkedvezmények révén megkárosítja az osztrák malomokat. Ez a malomiparnak életkérdése; indítványozza tehát, szólítsák fel a kormányt, hogy úgy az államvasutakon, mint a magánvasutakon és a Dunagőzhajótársaságnál szüntesse meg a raktárak bérbeadását.

Kastan előadó kifejti, hogy a szállításoknál való egyenlő elbírálás kérdésében Magyarországgal nem lehetett olyan megegyezésre jutni, amely alkalmas volna a panaszok megszüntetésére. Másfelől ilyen megállapodás formális akadályt képezne

Ausztriára nézve abban, hogy az árlejtési eljárást törvény útján a belföldi termelés különös előnyben részesítése szempontjából rendezze. Sajnálatraméltó dolog, ha államhatóságok és köztisztviseltek nem belföldi cégeknek adnak szállításokat; de kizárni ezeket a cégeket nem lehet, ha olcsóbban, illetve jobban szállítanak, mert az a veszély fenyegetne, hogy kartellnek szolgáltatjuk ki magunkat. Ez okból igazságos kartell-törvény kibocsátása feltétlenül szükséges. A közös kormány számára való szállításokra vonatkozó panaszok részben igazoltak, de ezek a delegáció elé tartoznak. A mezőgazdaság és a kisipar figyelembe vétele az állami szállításoknál szintén szükséges, de ennek nem szabad a szállítások pontosságának rovására történnie. *Peschka* képviselőnek a határidőszület megszüntetését illető kívánsága csak külön törvénnyel teljesíthető.

A tizennegyedik cikket ezután elfogadták.

TÁVIRATOK.

A mohamedánok az angol királynőhöz.

Konstantinápoly, december 14. Krétai jelentések szerint a kandiai mohamedánok között aláírásokat gyűjtenek az angol királynőhöz intézendő föliratra, amelyben azt mondják, hogy Anglia a legnagyobb mohamedán állam, kéri tehát pártfogását, mert nem hisznek György herczegben. A föliratot már tízezer ember írta alá.

Bern, december 14. A svájci távirati ügynökség helytelennek mondja a Havas-ügynökség, a „Manchester Guardian” és más angol lapoknak azt a jelentését, hogy Numa Drozzal megállapodtak arra nézve, hogy György herczeg tanácsosa legyen és hogy Droz légközelebb Krétába érkezik. Droz néhány nap óta választ vár azokra a formulázott javaslatokra, amelyeket a neki tett ajánlatok óta előterjesztett és különben kezűltől fogva kívánta, hogy személyét teljesen figyelmen kívül hagyják.

A bolgár miniszterválság.

Szófia, december 14. A bolgár távirati ügynökség teljesen alaptalannak mondja a külföldi lapoknak azt a híresztelést, hogy Velieskov kereskedelem- és földművelésügyi miniszter lemondása következtében Madvarozs közmunkaügyi miniszter is beadta lemondását.

A zágrábi egyetem.

Zágráb, december 14. A költségvetési bizottságban a közoktatásiügyi budget tárgyalása során a bán azt válaszolta az orvosi fakultás és a műegyetem tárgyában hozzáintézett kérdésekre, hogy nem jó ezeket a dolgokat elhamarkodni. Ha már történik valami, a műegyetemért kell történnie, mert a közigazgatásban gyakran van hiány műszaki erőkből, de soha sincs hiány orvosokban. *Wanjavics* képviselőnek arra a megjegyzésére, hogy az orvosi fakultás a délszlávok központjává tenné Zágrábot, azt feleli a bán, hogy a horvátoknak első sorban magukról kell gondoskodniok, nem pedig idegenekről.

Spanyolország és Amerika.

Washington, december 14. A békeszerződés jóváhagyása előtt nem közdenek tárgyalást új kereskedelmi szerződések kötésére.

Washington, december 14. A Brooklyn, Texas, Castine és Resolute hadihajók parancsot kaptak, hogy Havannába induljanak.

Madrid, december 14. A Filippin-szigeteken a fölkelők vonakodnak szabadonbocsátani a spanyol foglyokat és 20 millió dollár váltságdíjat követelnek értük.

Havanna, december 14. Tegnap reggel kübáiak és spanyol katonák összeütköztek, mert az utóbbiak nem akartak kalapot emelni egy kübái gyászmenet előtt. Kifejező személy megsebesült.

Páris, december 14. Faure Félix köztársasági elnöknel, majd Delcassé külügyminiszternél ma délelőtt megjelentek előbb az amerikai, azután a spanyol békebiztosok, hogy köszönetet mondjanak fogadtatásukért és azért a támogatásért, amelyben feladatuk teljesítésében részvételük.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, december 14. A király ő felsége ma gróf Goluchowski külügyminisztert és gróf Széchenyit, az ő felsége személye körüli miniszterium államtitkárát külön kihallgatáson fogadta.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, december 14. A semmitőszék ma Boisdeffre tábornokot hallgatta ki és azonkívül megidézte Gonse tábornokot és Cuignet kapitányt.

Páris, december 14. A kamara hétfői ülésén történt események miatt ma reggel vívták meg a második párbajt Antid Boyer és Gauthier de Clagny képviselők. Kétszer váltottak golyót, de eredménytelenül.

London, december 14. A „Daily Chronicle” ma a Dreyfus-ügyben a következő érdekes leleplezést közli:

Megbízható forrásból szerezte Guillemet francia képviselő azt az értesülést, hogy Dreyfust nem a bordereau alapján itélték el. Dreyfust azon okirat alapján itélték el, amelyen a „Cette Canaille de D...” szavak állanak. Erről az okiratról tudvalevőleg kitént, hogy hamisítvány. Az az egyen, aki ezt az aktát a Dreyfus felett itélkező katonai törvényszéknek átadta, du Paty de Clam volt. Du Paty de Clam látta, hogy a törvényszék nem igen mutat hajlandóságot Dreyfus elítélésére, ezért előszedte a zsebéből azt a bizonyos „canaille-aktát”, felolvasta, megengedvén magának azt a kis poetica licentiát, hogy „cette Canaille de D...” helyett azt olvassa: „cette canaille de Dreyfus.” Az okiratot magát persze nem mutatta meg a bíróságnak, azt hozván fel kifogásul, hogy az akta állami titkot képez, így azt nem adhatja ki a kezéből.

Bülow beszéde.

London, december 14. A „Times” egy cikkben polemizál a francia sajtónak azzal a fölfogásával, hogy Bülow államtitkár beszédében Anglia barátságának visszaütését foglaltatniék. A „Times” kijelenti, hogy Anglia teljesen meg van elégedve Bülow beszédével s a német sajtónak e beszédhez fűzött kommentárjával.

Esterházy.

Amszterdam, december 14. A „Handelsblad” Esterházynek egy levelét közli, amely szerint Esterházy New-Yorkba, majd Havannába szándékozik utazni, előbb azonban még Amszterdamban be akarja várni a francia semmitőszék választát a kihallgatására vonatkozólag tett kérelmére. Esterházy megjegyzi továbbá, hogy mihielyt megkapja a választ, alkalmasint Párisba utazik.

Lemészárló európaiak.

Brüsszel, december 14. Congó állam alkormányzójától ma reggel jelentés érkezett ide, amely megértesíti azt a hírt, hogy a felső Nilus vidéken négy belgát lemészároltak. Badara és Gysels ügynököket október elején Dundumában a Budia-törzs megrohanta és a kíséretükben levő harmincz katonával együtt lemészároltak. Két európai tiszt Cusleman és Kesbel vezérlete alatt negyven főnyi bennszülött csapatot küldtek a helyszínére. De a lázadók ezeket is felkötözték és a két európaikat felfalták.

HIREK.

A tegnapi nap története.*

Aki a históriát először tette meg az élet mestérének, az a közelmúltba nézett; ábba a korszakba, mely a szálló ige alkotójával egy jelenbe folyt össze. A nagyon távoli múltba tekintő érzéni fogja, hogy gyöngye az emberi szem s a közmondás nem a régi évezredekre vonatkozik. A messze korokból, a romok halmzából, mikből egyes kolosszális építmények körvonalai olvashatók csak ki: e

* A Magyar Nemzeti Történeti Székhelyi Sándor, Kádja az „Athenaeum” részvénytársaság X. kötet.

historiai kötetéből nehéz kiolvasni a magiszteriumot. S amit kiolvasok, azt a folyó jelenből is kibetűznöm. Caesar megtanít arra, hogy a győzelmi babér előtt hajlong a népszabadság, a sudár pálma; Róma pusztulása megtanít arra, hogy mily veszedelmes utópiájuk van a nyárspolgároknak, akik azt hiszik, hogy sohasem fog megváltozni semmi; a kereszt felmagasztaltatása az idealizmus és a hit örök hájára tanít és Luther levelezése arra, hogy mekkora jellemerő szükséges a halhatatlansághoz. A flagellánsok a fanatizmus kihasználását mutatják s Napoleon azt, hogy a világegyetem fejlődése semmit sem tud a legitimitásról. Csupa olyan oktatás, melyet a jelenből is látok. Hieroglifák és pompéji táblák, bárd és fasces, tiara és császári korona, nemzeti zászlók és caesarok sasai hát kettős jelentőségű szimbólumok a történelemben, a végtelen könyvben: a multa érvényesek, de a jelenre is applikálhatók. Nének is mondjuk hát, hogy a multból vesszük ki, amit a jelenből látunk és ha már nem csatlakozunk az antihégeli gunyhoz, hogy tessék a história végét bevárni, s akkor magyarázni ki a tanulságot: akkor mi nek keressük az igazságot a könyvnek legtovábbi lapján? Alighanem azért, mert a könyvnek legközelebbi lapjai tévesztenek meg minket. A könyv legközelebbi lapjai ugyanis, a legujabb kor története korszakainak tisztázására és kortársainak megismerésére, csupa gyakorlati életigazságokra, melyek elvezetnek a társadalmi élet legmagasabb ideáljához: ahhoz, hogy igazságosak legyenek egymás iránt az együtt élők! A história vénebb szellemei így méltán törpülnek el a legujabb kor történetjének ifjú, fúrge géniusza mellett, ki a mai napot s a tegnapi világot vizsgálja meg s figyelmre ébreszti és kibékíti az élő sokaságot. Mily nemes tudományos föladat és milyen önmegtartóztatást követel a tudóstól, aki holt csatázók helyett élő pártoknak oszt igazságot.

Az Athenaeum millenniumi magyar történetének X-ik kötete, az ismeretes vörskötésű foliánsok sorában az utolsó, most jelent meg a könyvpiacra. Címe ez: „A modern Magyarország. (1848—1896.) Irták: Márki Sándor és Beksics Gusztáv.” Nyolcz és félszáz kvart-lapon a forradalom, az abszolútizmus, az alkuvás és a kiegyezés története! . . . Negyvennyolcz olyan esztendő, amelynek mindegyike az egyéni érület leküzdését, a legnagyobb objektivitást követeli a történetírótól. Érthető, hogy mikor ezt a mindenre elvált magyar embernek igazán nélkülözhetetlen könyvet először átlapozzuk, először is azt keressük, hogy az író miképp oldották meg föladatukat. Ha hátrak és önmegtartóztatók voltak, az már felig sikere a munkának. Mert a legujabb kor nemzeti történetében ez dönt, nem úgy, mint a világ-historikusoknál, akiknek minden géne nélkül szabad szidni hatodik Sándort.

Márki Sándor a „Modern Magyarország” egyik szerzője. Rá az a dolog várt, hogy Horváth Mihály híres munkája után először adjon ismét pragmatikus munkát a magyar forradalom történetéről. Mert a két historiai munka közé eső időt jobbra csak diétáns művek töltik ki, melyek a hősi korszak poétikus mozzanatait erősen magukba szívják és bizonyos politikai eszmék ápolására igen alkalmasak ugyan, de a komoly történetírástól eléggé távol állnak. Márki Sándor pompásan végezte a munkát; divatos áramlatoknak ő ugyszólván csak a czimben tesz eleget, mert ő szintén szabadságharcnak nevezi a revolutziót, holott az forradalom volt. Még pedig kettős forradalom. Igaz, jóváteszi ezt a frazeológának tett kedvezményt ott, ahol a honvédelmi bizottmány megalakulását forradalmi tény gyanánt tünteti fel, (csudálatos, hogy ezt nem igen szokták a forradalom historikusai észrevenni,) és jóváteszi ott, ahol a Bécsből kiindult forradalmat is annak nevezi. Sajnosan csak azt a harmincz-negyen sorosnak képzeit fejezetet nélkülözük a munkában amely röviden azt közölné velünk, hogy kik kezdték a forradalmat. Az ilyen kis információs esetleg többet ér köteteknél; nem baj

az sem, ha esetleg eddigi meggyőződésünk ellenére de az igazság vagy nem baj az sem, ha a historikusnak őszintén be kel valania, hogy nem tudja kideríteni az igazságot. Mert az 1848/49-iki eseményeknek értékük úgy sem abban van, hogy megszerzett vagy csak kedvetlenül megadott jogok védelmére keletkeztek, hanem abban, hogy százötven év óta először támasztották fel a kurucz szellemet Magyarországon. Mondható tehát, (ha úgy áll az igazság) az egész nemzeti harc törvényrombolónak, vakmerőnek, lehet április tizenegyedikéről és Kossuthról sókkal szigorubban is ítélni, mint ahogy Márki Sándor teszi, lehet így ítélni, merészen és rendületlenül; a mi forradalmunk nimbusából az nem volna le semmit. A forradalmat mindig a közjog ellenére csinálják és aki általában nagyszerűnek tart egy forradalmat, az nem rendel meg a hitében, ha azt erősítik is neki, hogy az egész harc törvénytelen volt. A hangulatnak ezt a helyenkint való határozatlanságát leszámítva, Márki Sándor emberül itél; sok száz művelt ember nagy gyönyörűséggel fogja olvasni azokat a fejezeteit, ahol maga is egészen hozzásimul Lamartine szavaihoz, ki a forradalom eszméjét nagynak, de sok eszközt csunyanak mondja. Ki kell még emelni, hogy Márki Sándor valóságos haditörténész is ebben a könyvben; a bécsi vezérkar nem tudná tömörebben és világosabban előadni a negyvennyolczadiki katonai műveleteket, mint ahogy ebben a könyvben van. Szerettük volna, ha a Görgey személyes ügyét, ezt az ötven év óta vitatott ügyet is ép oly kimerítően ismertette volna, mint a nagy vezér ütközeteit. Ez a dolog olyan égetően sürgős, annyira fontos és annyira érdeklődéssel találkozok, hogy részletesebb tárgyalást is megérdemel, mint azt a tíz sort a 388-ik lapon. Azonban ezek csak kis részletek. Az egész ellenben annyira sikerült, forrásfegyverekben annyira gazdag, az európai eseményekbe való beillesztésben annyira lucidus és mint olvasmány annyira érdekes, hogy Márki Sándor bizonyosan meg fogja kapni érte a nemzeti historikus legnagyobb jutalmát: azt, hogy munkáját az egész országban olvassák és bizonyosság gyanánt emlegetik és ifjaknak kezébe adják, hogy a hazaszeretettel egyszerre tanulják belőle az igazságot. A lelkes olvasó, aki kezébe veszi ezt a könyvet, nem fog nagyon megütni azon, hogy Márki „demokrata királyság”-ról beszél, holott ez a királyság még akkor sem volt demokrata, mikor az április 14-iki nyilatkozatot hozták. Az arisztokratikus elem még akkor is benn lévén a törvényhozásban, mikor Debreczenben detronizáltak. Egy örökös jogon alakult, főrendiház részese a detronizációnak! Hol itt a demokrácia? Inkább azt a következtetést vonhatni a dologból, hogy Magyarország nem demokrata királyság, hanem annyira arisztokrata, hogy az arisztokráciát még akkor is magával viszi, mikor megszűnik királyság lenni. De, mondjuk, ezen bizonyára nem igen ütődnek majd meg, mert a demokracziának nálunk is van annyi barátja, ahány viczezője van.

Beksics Gusztáv a „Modern Magyarország” második részét írta meg, első Ferencz Józsefet és korát tudniillik. A nagyérdemű publicista régi könnyedségét és alaposságát ebben a könyvben is mintaszerűen egyesíti. A politikus heroizmusa is kiszól a műből, melyet Beksics annyira historikusan írt meg, hogy a munka ideje alatt minden időszaki politikai munkálkodástól is tartózkodott, hogy a pártpolitika tündere ki ne zavarja a történetírói koncepcióból. Művéből mint különösen becses rész először is a forradalmat követő „exlex” időnek, a Bach-rendszer berendezésének s a gazdasági déroute-nak mesteri leírása emelendő ki; a passzív ellenállás korának jellemzésén kiválon érdekes lajstrom a magyar Bach-huszárok névsora is, melyet ilyen tüzetesen először látunk historiai műben. Kár, hogy kimaradtak az erdélyiek meg a „szerb vajdaság”-beliek. Pedig azokból is vonzó listát állíthatott volna egybe Beksics. A Bach alatti provizoriumokon meg definitivumokon a hatvanegyedik provizoriumon s az új életre támasztott régi dikasztériális világon, Széchenyi és a hatvanegyedik vezéreken, sőtét kancellárokon és fényes nemzeti mozgalmá-

kon át jut el aztán a szerző a kiegyezés napjais azontul a magyar parlamentaris élet harminczéves háborújáig. A világot, amelyet szemtől-szembe látott s amelyhez ma is hozzá van fűzve, szabad magaslattól nézvé. Ez a perspektiva engedi meg neki, hogy a politikai előrelátásban (ad. 1867. XII.) a balközépnak nyujtsa a régi Deák-párt előtt a pálmát; ez engedi meg neki, hogy az élő alakok közül Apponyinak egyházpolitikai szereplését komoly historikus szempontból igazolja, hogy a Kossuth-kultuszról, a nemzetiségi kérdéstről befolyásatlan véleményt mondjon s hogy harmincz év eredményeit ne lássa a legrozásabbaknak. Beksics is derekasan oldotta meg feladatát; ez a feladat kettős volt: megiratlan históriát kellett neki megírnia és históriát kellett írnia neki, a napi kérdések született kommentátorának.

Az Athenaeum egykoru és hiteles képek és faksimilék százaival diszította a két lelkes irodalmi férfi munkáját, Jókai Mór meg poétikus utószót írt hozzá. Így hát a legfényesebb külső és belső kiállításban érkezik hozzánk és kér helyet könyvespolczunkon a nagy millenniumi magyar história utolsó kötete. a tegnapi napnak, az érdekes és mindeneiket foglalkoztató tegnapi története.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A primási udvarból. Vaszary Kolos bihros hercegprimás a karácsonyi ünnepekre Esztergomba készül, hogy karácsony napján az esztergomi bazilikában pontifikáljon. Ha azonban az időjárás rosszra fordulna, a primás Budapesten marad és karácsonykor a budavári Mátyás-templomban fog misét mondani. Különben a primás az egész telet budavári palotájában tölti.

— Gróf Zichy Jenő Fiumében. Gróf Zichy Jenő ázsiai utjáról hazatérőben ma Fiuméba érkezett, hol nagy ünnepélyességgel fogadták. A pályaudvaron a kormányzóság nevében Gál és Csöke miniszteri tanácsosok üdvözölték a város nevében, Vallentsits podészta a tisztviselő-egylet képviselőjében. Tóth Géza elnök fogadták Gál miniszteri tanácsos melegsavakban üdvözölte a grótot, aki megköszönte a kedves figyelmet és örömeinek adott kifejezést, hogy újbol magyar földön lehet. A fiumei tisztviselő-egylet gróf Zichy Jenő tiszteletére holnap este bankettet ad. Zichy szombat este indul Budapestre.

— Kiintetések a Baross-szoborért. A nagy politikai zavarok, amelyek Lajthán innen és Lajthán tul is megakasztják a két ország dolgának rendes feladását, nem terelték el a király figyelmét azokról, akik az ő felsége egykori minisztere, Baross Gábor szobrának föllállítása körül buzgólkodtak. A hivatalos lap mai száma ugyanis azt írja, hogy a király néhány Baross Gábor volt kereskedelmi miniszter emléksobrának létesítése körül szerzett érdemeikért: Brázay Kálmán országgyűlési képviselőnek, a szobor végrehajtó-bizottsága elnökének és Sztérényi József osztálytanácsosnak, mint a nevezett bizottság titkárnak, elismerését nyilvánította; Szécsi Antal szobrásznak pedig, mint a szobormű megalkotójának, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Nyíri Lajos temetése. Dr. Nyíri Lajos fővárosi bizottsági tagot, aki tegnap halt meg, ma délután három órakor temették Bálvány-utca 21. számú lakásáról. A résztvevő nagyközönség sorában ott volt: Erdély Sándor igazságügyminiszter, Vörösmarthy Béla államtitkár, Veszprémy János és Szabó Agoston kuriai tanácselnökök, Sárkány József királyi táblai alelnök, Ráth György és Décsey Zsigmond királyi táblai tanácselnökök, Hammersberg Jenő királyi főügyész és még sokan. A beszentelést Lollok Lenárd lipótvárosi piébános végezte, mire a menet, hosszú kocsisorból kísérve, a kerepesi temetőbe indult, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezték.

— Zarándokut a magyar lithurgiáért. A görög-katholikus magyarok országos bizottsága nagy római zarándokutat tervez, amelynek célja a pápának a magyar lithurgia ügyében való tárgyilagos tájékoztatása. Rómában a magyar görög-katholikusoknak a magyar nyelv kérdésében indított egész mozgalmát erősen politikai színezetűnek tartják és a zarándokok vezetői világosítanak fel a pápát és

az apostoli szentséket ennek a véleménynek az alaptalanságáról. A bizottság most küldötte szét a zárandokutban való részvételre szóló felhívását és aláírási íveit, amelyek január végéig kell az aláírónak visszaküldeniök. Az utazás márczius közepén lesz.

— Szobonya Mihályné köszönete. A következő sorok közvételére kértül kenneket Szobonya Mihály özvegye:

"Mindazoknak, akik férjem gyászos elhunyt alkalmából mély fájdalommal részvétükkel és támogatásával enyhítették, ezen az uton fejezem ki forró köszönétemet. Özvegy Szobonya Mihályné, született Visota Emilia."

— Patti Adeline lakodalma. A világhírű énekesnő, amint említettük már, harmadszor is magára veszi a házasság rózsafülcéit. Férje a fiatal báró Cederstrom lesz, aki ezelőtt a diva — mascurjev volt. A házasságot február 25-én ülik meg Neath városkában, a lakodalmi ebéd pedig, amelyre huszon hivatalosak, egy vasút külön étköző kocsiában lesz, amely Neath-ból Londonba szállítja majd a boldog házасokat.

— A csanádi egyházmegye csztora. Mihálkovics Lajos istvánföldi esperes-plébános, a koronás arany érdemkereszt birtokosa, ma reggel 91 éves korában meghalt. Mint temesvári levelezőnk írja, Mihálkovics a szabadságharcban is részt vett 1833. tehát hatvanhat esztendő óta működött Istvánföldön, ahol teendőit mindvégig a legnagyobb pontossággal végezte.

— Egy szabadsághős hatála. A spanyol-amerikai háború legendás alakja, Garcia Calixto, a kubai szabadsághős meghalt. Garciaval a „Cuba Libre” leghősiesebb és legelszántabb harczoza szállt sírba. Ő volt a kubai inzurgensek vezére; ő lázadt föl a rossz és kegyetlen spanyol uralom ellen; ő vezetett ellenük nagy és bátor csapatokat; ő volt az is, aki az amerikaiak szolgálatába állott a spanyolok ellen és ő volt az is, aki kész volt a gyűlölt spanyolokhoz átpártolni, mert Amerika nem Spanyolországtól megszabadítani, hanem elfoglalni akarta a hazáját. A körülmények azonban máskép alakultak. Garcia megmaradt Amerika mellett, mert Spanyolország hadserege még az ő elpártolása előtt tönkre ment. A békétárgyalások még mindig folynak abban az ügyben, amelynek ő harczoza volt, s ő megtért az örök béke hazájába, mielőtt a tárgyalásokat befejezték volna. Ma temették el ideiglenesen New-Yorkban. Temetésén, melyet katonai pompával tartottak meg, Hay külügyminiszter és még sok előkelő állású úr jelent meg. A holttestet később elviszik hazájába, Kubába, ahol ballépése ellenére sokáig fog élni a nép legendaiban.

— „Finn-magyar rokonság.” A múlt nyáron hosszabb időt töltött Magyarországon dr. Paasonen Henrik, jeles finn nyelvtudós és helsingforszi egyetemi tanár, aki nyelvünkben is tökéletesen jártas. Magyarországból a finn egyetem megbízásából egyenesen Szibériába utazott nyelvészeti tanulmányok végett. A feleségét azonban, született palásti Paskay Mariska asszonyt, itt hagyta édes anyjánál Budapestben, mivel örvendetes családi eseménynek nézett elébe. Ez az esemény most bekövetkezett s a finn-magyar rokonság egy egészséges újszülött fiúban oly bizonyítékot nyert, amelyen vitaikozni nem lehet. (Az a könyvomatosság, mely ezt a hirt közölte, némi fogalomzavarban szenved. Azt hiszi ugyanis, hogy a sokat emlegetett finn-magyar rokonság csak abból áll, hogy egy finn ember elvesz egy magyar leányt.) A fiúnak még nincs neve, mert erre nézve az apa óhajta fog dönteni. Az apa levetelt pedig most várják Szibériából.

— Jön a karácsony! Deczember elején jámbor svábok fejscsapásaitól visszahangoznak a Szepesség dús fényördöi. A hónap közepe felé aztán megindulnak a kisdud birnami erdők az ország minden része felé, különösen pedig Budapestre. A vásárosnegyek és piacok improvizált fényördöi messzire tulszarajlják a vendéglők és kávéházak utcái „kerthelyiségeit” gazdagság dolgában. Nagy gyermeksereg settenkedik az üres, tükös lombok körül és édes sejtással nézik az újnapre készülő mamák bevarrálsait. A nagyok sem nézik minden megilletődés nélkül. A karácsony a legjobb és legkedresebb emlékeztető az elmúlt jobb időkre, a boldog gyermekkorra.

Tömeges kitérés. Temesvárról írják lapunknak: Egy idő óta kisebb-nagyobb csoportokban jelentkezik a polgármesteri iradában a külvárosi lakosok, akik jegyzőkönyvből mondják, hogy kilépnek a vallásfelekezeteiből anélkül, hogy valamely más törvényesen elismert felekezetbe lépjenek. De azért nem titkolják, hogy a baptista felekezet hívei lettek, melynek az érdekében a jelenlegi baptista-prédikátor, úgy látszik, nagyon sikeresen űzi a ténitést. Érdekes volna megtudni, milyen okok vezetnek az illetőket, kiknek elhatározása már azért is figyelmet érdemel, mert a zsidó vallás kirételével minden egyháznak hívei megtalálhatók a tömegesen kitéró baptisták között. Mivel azonban a baptista vallás Magyarországon nincsen törvényesen elismerve, ebből az ügyből már mostanában is sokféle nehézség származik, kivált haláleseteknél, mert külön baptista-temető nincs. Eddig az evangélikus egyház türelmessége oldotta meg a nehézségeket, amennyiben ennek a lelkesítő megengedte a baptistáknak a lutheránus temetőben való eltakarítást, anélkül, hogy az evangélikus szertartáshoz ragaszkodott volna. A baptisták leginkább a Józsefvárosban laknak, míg a gyár városban a názarénusok községe gyarapodik, bár nem oly rohamosan, mint a baptistáké. Ma egy házaspár hagyta el vallását, hogy názarénussá legyen, a baptistákhoz pedig egyszerre négy ember pártolt át. Telbisz polgármester, aki előtt ez a hivatalos tény végbement, csak arra intette az illetőket, hogy írják meg magyarországot s a baptisták német prédikátora által ne idegenitessék el magukat az anyanyelvüktől.

— Kézfogó. Zöllner Károly János házáról eljegyezte Guthardt Juliskát Szegeden.

— Tesla legújabb találmánya. Ujabb nagyjelentőségű találmány híradt a „Electrical Review” legújabb száma. Tesla Miklós horvát fel-találó, ahinek kiválóságát már sok nagyhasznú találmány dicséri, föltalálta annak a módját, hogy miként lehet a gépeket hájtó villamos erőt egyik helyről a másikra átvezetni — minden átviteli vezeték nélkül. Az új találmány lényege az, hogy a rendkívül nagyfeszültségű áramot bizonyos körülmények között a ritkított levegő még a rézsodronynál is jobban vezeti.

Hogy a találmánytól milyen óriási eredmények várhatók, azt mindenki könnyen beláthatja. Magasan a háztetők oromzata fölött, láthatatlan utakon fog szétrepülni a jótekonny villamos áram, itt a mezőgazdasági gépeket, amott hatalmas hajókat, ismét másutt vasutakat, sőt talán a kormányozható léghajót is életre kelte mozgó erejével. Mert hiszen a kormányozható léghajó megoldása csak azon mulik, hogy nem bírja el a súlyos motort, amely a mozgatás elektromos előállításához szükséges. Ha az új találmány beválik, ilyen motor fölösleges lesz . . .

Tesla találmányáról a következőket írja:

Az atmoszférikus levegőnek, rendes körülmények között, nagy szigetelő képessége van, melyet azonban azért, hogy a levegőt egy zárt edényben megfelelően megritkítjuk, annyira lehet csökkenteni, hogy az ilykép praeparált levegő, bár aránylag nagy ellenállású, de valóságos jövezetűvé válik. Ezt a tüneményt azonban a kísérleteknél használt hiányos segédeszközök miatt eddig nem lehetett gyakorlatilag is kihasználni. Tesla föltalálta annak a módját, hogy miként lehet több millió Volta-feszültségű áramot könnyű szerrel és teljesen veszély nélkül előállítani. Ezen roppant feszültségű árammal szemben a levegő vezetőképessége annyira növekszik, hogy meghaladja a fémek vezetőképességét is. Tüdvalevő továbbá; hogy a levegő vezetőképessége ritkulásával és az elektromos áram növekedésével egyenes arányban nő. Tesla már most s tüneményeket a következő módon használja ki: Egy bizonyos helyen roppant feszültségű áramot állítunk elő. Ezt az áramot aztán egy igen magasra elhelyezett továbbító-készülethez vezetjük, amely azt az atmoszférikus levegőt, mint vezetőt keresztüli szinten nagy magasságban és megfelelő távolságban elhelyezett felfogó készülékkel közli. — A magasság, melyben a továbbító- és felfogó-

készülék elhelyezendő, a levegő összetételétől és a környék földviszonyaitól függ. Ha a vidéken magas hegyek vannak, úgy azok fölött, általában pedig a szomszédságban levő tárgyak legmagasabb pontja fölött kell a készülékeket felállítani. A találmány jelentősége abból tünik ki leginkább, hogy úgy a továbbító, mint a felfogó-készülék mozgó tárgyakon, tehát például hajókon, léghajókon is alkalmazható.

Tesla hangsúlyozza, hogy az ő találmányánál tényleg nagyfeszültségű elektromos-áramok közvetítéséről van szó, amit nem szabad az olasz Marco találmányával összetévesztetni, amely az indukció tüneményén alapszik, s amelylyel lehet ugyan távirati jeleket továbbítani, de gépeket mozgó elektromos energiát nem.

— Egy új Szimon Anna. Rejtélyes halálesetről ad hírt szöfiai tudósítónk. Ez az eset nagyon emlékeztet a meggyilkolt Szimon Anna történetére. Kazanlikban, az ottani templom karmesterénél, Kazunlikovnál, hosszabb ideig volt alkalmazva egy fiatal csehországi nevelőnő. Beszéltek, hogy a karmester viszonyt folytat a fiatal leánnyal. Néhány nappal ezelőtt átölt szízzel, holtan találták a nevelőnőt szobájában. Holtteste mellett feküdt gazdája revolvere, melyben egy üres töltényhüvely volt. Kazunlikov jelentést tett az esetről a hatóságoknak és öngyilkosságot mondott a halál okául. Szavait elhitték és a leányt eltemették, anélkül, hogy felbuccolták volna. A temetés után azonban rebesgetni kezdtek a környéken, hogy a leány nem önmaga vetett véget életének, hanem megölték. Azt is beszélték, hogy Kazunlikov, aki nem tudott másként szabadulni a kellemetlenné vált viszonytól, megölte kedvesét. A hír eljutott az osztrák-magyar konzulhoz, aki rögtön a büntető vizsgálat megindítását kérte. Az már bebizonyosodott kétségbevonhatatlanul, hogy a nevelőnő bűntény áldozata lett. Gazdája azonban tagadja, hogy ő ölte volna meg a leányt.

— Énekesnő és kritikus. Francisque Sarcey, a francia kritika fejedelme, amint akkoriban mi is megírtuk, azt állította Yvette Guilbertől, hogy a tehetsége hanyatlak. A világhírű diseuse nem maradt adós és azonnal kijelentette, hogy Sarcey azért sértőgeti, mert pénzért váltotta meg a színházi jegyét. De ezzel nem elégedett meg az isteni Yvette, hanem nemrégiben személyesen is meglátogatta a rettegett kritikust. Sarcey épen az íróasztalánál ült és Guilbert ellen írt egy újabb cikket, amikor inasa jelentette:

— Madame Yvette Guilbert.

Sarcey fel sém pillantott íróasztaláról, hanem serényen dolgozott tovább. Nem vette észre a belépő Guilbertet, nem hallotta ruhája suhogását, mözdulatlan maradt, akárhogy is köhögt ez folyton hangosabban. Végre is kénytelen volt Sarcey megszólítani.

— Ezer bocsánat, asszonyom, de a szellemem annyira el volt foglalva önnel, hogy a jelenlétét észre sem vettem.

— Sarcey: ur, ön nyomorult!

— Ah, bah — válaszolta ez nyugodtan.

— Igen, nyomorult!

— Madame, ezt már mondta egyszer, de remélem, hogy idővel változatosabb is lesz.

— Szémtelen!

Sarcey nyugodtan a tollához nyúlt. Yvette pedig, egészen kikelve magából, megragadta a tintatartót és leöntötte tintával mind a papirost.

— Így, uram. Ugyis szennyel lett volna tele. Hát legyen!

— És ezzel elrohant.

— Madame — kiáltotta utána Sarcey, még mindig nyugalmát erőtve — a szomszéd boltban kapok elég tintát és papirost és ön lesz az első, aki ezt megérti.

— Razzia az uzsorások ellen. Nagy-Szöllös-ről írja tudósítónk: Két hete már, hogy dr. Szabó Bertalan vizsgálóbíró, a ruthének uzsorásainak réme, Beregszászról idejött. Dr. Szabó erőlyesen nyomozza az uzsora-ügyleteket. Eddig mintegy kétszáz áldozatot hallgatott ki, az uzsorásoknál hűbértartást tartott és csomó számba kobozta az uzsora-váltókat és köntényeket.

mentességet a társulat terbére előzetesen biztosít...

A kereskedők és a vasárnap munkaszünet: A kereskedelmi miniszter a magántisztviselők országi kongresszusa által eléje terjesztett emlékiratban foglalt és a teljes vasárnapi munkaszünet általánosan kötelező életbeléptetésére vonatkozó kérelmet elutasította.

Köbányai sertés piac, decz. 14. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47-5-48-0 kr.-ig.

Budapesti konzum-sertés vásár, decz. 14. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. decz. 13-án érkezett 599 drb.

Sorsolás.

M. kir. osztálysorsjáték. Ma délelőtt volt az osztálysorsjáték második osztályának húzása, mely alkalommal a következő számokat húzták ki: 5000 koronát nyert: 40119. 2000 koronát nyert: 81920.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, december 14.

Deroute a gabonatözsden.

Ugy látszik ez a cím Állandósalmi akár ebben a rovatban. Tegnap nagy panik volt a haussierek táborában, ma meg a baisseisták tanyáján dühöngött a deroute.

idők kurzusai majdnem teljesen helyrehozták ismét a tegnapi csorbát.

Buza és roza a tegnap esti zárlathoz viszonyítva 16 krajczárt, tengeri 8 krajczárt, zab 4 krajczárt nyert árában és a tőzsde berekesztésekor a márcziusi buza 9 forint 64 krajczárt, az áprilisi 9 forint 44 krajczárt, a márcziusi rozs 8 forint 24 krajczárt, a tengeri 4 forint 85 krajczárt, a zab 5 forint 88 krajczárt jegyezték.

Hát ez igen szép dolog és alkalmasint nagy megnyugvást fog kelteni az országban az az öröndetes tény, hogy a budapesti kommisszionáriusoknak sikerült klientelájuk salakját, kieliminálni, hogy most már friss erők léptek akcióba és hogy ez az egészséges anyagcsere még proviziócskát is hozott a konyhára.

Vége is ma, ami a terminusok kurzusát illeti, ugyanazon a ponton állunk, mint hétfőn este. A tegnapi baisse és a mai hausse teljesen ellensúlyozta egymást. A már-már téli álmába merülő tőzsdei forgalomnak azonban mégis volt két élénk napja, amelyen pezsgett az üzlet, forrt a hangulat, mint akármelyik nyári hónapban.

Egy örömecepp azonban mégis csak belevegyl az öröme helybe. Vannak ugyanis maradiak, akik azt tartják, hogy tulajdonkép a tőzsdén nemcsak schinasokkal, hanem kézzelfogható gabonával is szótkak olyankor kereskedni. Ezek aztán fel nem foghatják, hogy ha már a határidőpiacon tegnap a baissenek, ma pedig a hausse-nak volt igaza, hogy a tendenzia fényes csillaga miért nem világított ily aritmetikus egyenletességgel a készáru vásárnak is.

A mai hivatalos jelentésből ugyanis azt látjuk, hogy az áruba bocsátott 30000 métermázsa buza, amely között két tétel idegen áru volt, fentartott áron kelt és hogy a többi cikkben nem volt árváltozás.

Egyébként ma kivételesen délután is volt készáru forgalom. Egy helybeli malom ugyanis, amelyről tudva van, hogy nyereszterménykészlet dolgában az összes lisztgyárak közül jelenleg a legcsekélyebb raktárral bír és amely különben is ismeretes arról, hogy rendszeren csak az esti alkonyat beálltával szokott nagy titokzatosan hozzáfogni a vásárláshoz, ez a malom tehát ma délután 2000 métermázsa 77-5 kilogramm szerb búzáat vásárolt 8 forint 75 krajczáron 3 óra, tranzitó, anii legalább is 10 krajczárnyi áremelkedésnek felel meg.

De ez a vétel még nem képezte az egész délutáni forgalmat. Következést erre egy zárt ülés a nagy nyilvánosság kizárásával. A helyben beraktározott nagymennyiségű szerb buza tulajdonosát bizalmas tétel tételben látták ugyanannak a malomnak a bevásárlójával és ez intím duo után nagy lihegye oldalgott szerb barátunk a határidőforgalom színpéjére és sebbel-lobbal 10.000 métermázsa márcziusi búzáat fedezett 9 forint 62-63-64 krajczáron.

Nyilvánvaló volt tehát, hogy az illető cég arbitrageált szerb búzájából ugyanannyit tovább adott, azonban, hogy mily árában, arról hallgat a krónika és épen ez a mély hallgatás arra enged következtetni, hogy az elért ár nem volt felülden alacsony.

A kellemesebb hangulatot ma különben a szilárd külföld is élcsztette. Amerika háromnegyed czentig terjedő árjavulást jelentett. A Bradstreets által kimutatott 1000 amerikai piacra vonatkozó buzakészlet gyarapodása nem felelt meg a várakozásnak, amennyiben e forrás szerint kitélt a visible supply ezer bushelben.

Table with 3 columns: item, price 1, price 2. Rows: e héten a múlt héten különbség, búzában 48-338 45-914 + 2-424, tengeriben 24-577 25-870 - 1-293

A mai angol vásárok is szilárd irányzatot jeleztek. Londonban egynegyed shillinggel, Liverpoolban háromnyolczad pennnyel emelkedtek az árak. Berlin, Páris fentartott kurzusokról értesített.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10.55 frton, 100 mm. 78 k. 10.40 frton, 300 mm. 76.5 k. 10.35 frton, 100 mm. 76.5 k. 10.35 frton, 100 mm. 77 k. 10.40 frton, 100 mm. 76 k. 10.30 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 200 mm. 78.4 k. 10.25 frton, sárga, 350 mm. 78 k. 10.37.5 frton, 200 mm. 77.8 k. 10.25 sárga, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 400 mm. 77 k. 10.27.5 frton, sárga, mind három hónapra.

Tolnai: 1800 mm. 76 k. 10.05 frton, három hónapra.

Bácskai: 700 mm. 76 k. 10 frton, 1600 mm. 73.8 k. 10 frton, 2600 mm. 73.4 k. 10.02.5 frton, mind három hónapra.

Bánsági: 1500 mm. 77.5 k. 10.20 frton, három hónapra.

Felsőmagyarországi: 2000 mm. 78.4 k. 10.25 frton, 2200 mm. 76.8 k. 9.95 frton, három hónapra.

Dunai: 2600 mm. 74.5 k. 9.75 frton, három hónapra.

Makói: 2700 mm. 77.5 k. 10.45 frton, három hónapra.

Szerbiai: 3600 mm. 76.8 k. 8.40 frton, három hónapra.

Romániai: 2500 mm. 79.5 k. 8.27.5 frton, tranzitó, három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.05 frton, 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.12.5 frton, készpénzben.

Tengeri. 500 mm. Budapest par. 4.40 frton, 200 mm. Versecz, 3.70 frton.

Árpa. 100 mm. takarmány, Budapest, 6.50 frton.

Zab. 100 mm. 6.10 frton, 100 mm. 6.05 frton, 150 mm. 6.02.5 frton, 100 mm. 5.90 frton, 100 mm. 5.70 frton, készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Table with 5 columns: item, weight, price, item, price. Rows: Buza, Tiszavidéki, pestvidéki, fehérm., román, elsőrendű, másodr., árpa, takarm., szeszifőz., sörfőzésre, zab, tengeri, búnsági, másnemű, káposzta, másnemű, repce.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with 5 columns: item, month, price, month, price. Rows: buza, márczius, április, október, november, rozs, márczius, április, október, november, tengeri, május, november, október, zab, márczius, október, repce, augusztus.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.50-51-50-58-56-59-55-9.56 frton, április 9.28-38-9.32 forinton, Rozs márczius 8.18-15-18-13-20-18-8.17 frton. Tengeri május 4.78-81-79-84-82-4.84 frton. Zab márczius 6.05-6.02-6.00-5.98-5.96-5.94 frtonon. Repce 5.70 frton.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 14-én.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Categories include Állampapírok, Záloglevelek, Elsőbbségek, Részvények, and various bank and company shares.

Advertisement for 'karácsonyi ajándék' (Christmas gift) featuring 'Ujságírók-Sorsjegye' (Newspaper Lottery) with a '1 Korona árt' (1 Korona price) and '100.000 koronás' (100,000 Korona) prize. Includes details about the Budapesti Ujságírók Egyesületének (Association of Budapest Newspaper Publishers).

Advertisement for 'Zongorák' (Pianos) by 'DEUTSCH GABORNÁL'. Features an illustration of a piano and text describing the quality and location: 'Budapest, Erzsébet-ter 7. (Bécsi-utca sarkán.)'.

Advertisement for 'Fontos önvédelemre' (Important self-defense) featuring a 'Buldog-g-Hemesis' revolver. Includes an illustration of the revolver and text: '4 frt', 'FÖLDESSY L.', 'Polgár Sándor-nál'.

Advertisement for 'Való-' (Real) featuring a 'Polgár Sándor-nál' (Citizen Sandor) and 'VII. Erzsébet-körút 60.' (VII. Erzsébet street 60).

Advertisement for 'Makulatura-papir' (Waste paper) with the text 'olcsón kapható' (available cheaply) and 'Cím a kiadóhivatalban' (Address in the publishing office).

Large advertisement for 'A nagy krach!' (The big crash!) featuring 'nem szedelgésen' (not hesitatingly) and 'karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi' (Christmas, New Year, wedding and special occasions). Includes an illustration of a tool and text: 'A nagy krach!', 'nem szedelgésen', 'karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi', 'A. HIRSCHBERG'S', 'Wien, II., Neubaubühnenstrasse 19/0'.

Színházi műsorok.

	Közönségi Színház	N. K. Operaház	Várszínház	Művészszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Péntek	Himfy dalai	Fidelio	A tekenősbéka	Unatkozó király	D. A. L. E. K.	—
Szombat	Fekete vér	Hamlet	Családi örömhöz	Az unatkozó király	A gésák	—
Vasárnap d. u.	Faust	A troubadour	A tekenősbéka	Bibliás asszony	A gésák	—
Este	Kisszórakozott	A nappal és az éjjel	Családi örömhöz	Az unatkozó király	A gésák	—

Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok.
BÁRÁNY DEZSŐ

mű-hangszerkészítő
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57.
Speczialistarégi mesterhangszerek javításában a legújabb hegedűgerendák feltalálója. Különlegességek a legfinomabb fasz és német hurokban. Mindennemű hangszerek nagy raktára, u. m. önműködő és hajtó családi zeneművek, használt és ócska hangszerek ujjakkal becséreltetnek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Két új magyar dal-album!

jelentet meg ép most, — kiegészítése minden dalgyűjteményeknek — mert az ezekben közölt dalok, — melyek az idény legújabb, legjobb s legkeresettebb divatos nótái — eddig semmi más gyűjteményben nem jelentek meg s énekekre és zongorára a legszebb cigányos modorban úgy vannak letelve, hogy zongorán magában is játszhatók, mert a dallam a zongoraszóban is teljesen benne van.

Csengery Gy.: 50 HALLGATÓ NÓTA

a legnépszerűbb dalszerzők dalai legjavából összegyűjtve, mely a többiek közt tartalmazza: A Tiszának jaj de mély. — Elragadta a galambomat. — Ha meghalok. — Harangoznak a faluban. — Huzd cigány. — Kiszáradt a rezgő nyárfa. — Még azt mondja bíróné. — Nem vagyok én holdagságra nevelve. — Patyolat a kurucz. — Régi nóta, híres nóta. — Viz-viz-viz. — Zug a szélvész stb. stb.

Ára a 60 oldalos kötetnek Nettó 1 forint.

Csengery Gy.: 50 BUFELEJTŐ NÓTA

a legjobb dalszerzők dalai s divatos új nóták legjavából összegyűjtve, többek közt tartalmazza: Asszony, asszony, az akárok lenni. — Édes anyám, a kendőm. — Estét harangoznak a toronyban. — Ha felmegyek a budai hegyesbe. — Háznak előtt mennek el a huszárok. — Három bokor saláta, kis angyalom. — Magas a kaszárnya. — Már én többet a fő-utczán. — Nyitra van a babám rácsos kanuja. — Októbernek elsején. — Sőt a mama. — Szélről van a házam. — Tíz krajczáros pirosító. — Vékony deszkakerítés. — Vigan vannak, vigan vannak lenni a faluban.

Ára a 60 oldalos kötetnek Nettó 1 forint.

Postaküldéssel egy-egy kötet 1 frt 10 kr. A két kötet 2 frt 15 kr. bérmentve, ha az összeg előre beküldetik.

Ugyanitt jelenik meg a

„ZENÉLŐ MAGYARORSZÁG”

az egyetlen zenemű-folyóirat, mely páratlan szép letétben hozza a legújabb népdalokat, dal- és műdalokat, a világirodalom összes legjobb táncz, szalonzene s couple-újdonságait. — Előfizetési ára negyedévre, 6 füzetre 60 oldal zenemű-tartalomra 1 forint. Minden más, bárhol megjelenő zenemű nálam legelőnyösebben beszerezhető.

Jegyzéket és mutatványszámokat ingyen és bérmentve küldök.

KLÖKNER EDE zenemű-kiadóhivatala

BUDAPESTEN, VI. kerület, Csengery-utca 62a. szám, II. emelet 10.

Mit vegyünk karácsonyra?

A fényesen berendezett főraktárunknak

karácsonyi kiállítására

felhívjuk a t. közönség figyelmét. Az ezer és ezerféle szebbnél-szebb zenélő dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak a következőket említjük fel u. m.:

Urak részére:
zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 25 — frt s feljebb.
Zenélő dohányszekrény tágyfából, szivarvágóval 14 frt., zongora-alakban 15 frt.
zenés dohányzóasztal finom ibolyaszínű fényezettel, finoman vésv. nagyon szép kivitelben 22 frt. Zenés szivarigény, zenésíró mellett szivarokat tartó 14 — frt.
Kiféltészet zenélő 10, 14, 16, 18, 20, 24 frt s feljebb, zenés átvijegyzéka nickelből, finom kivitelben 10 frt.
Gyermek részére:
Zenélő dob, díszes kiállítású 2 frt 75 kr.
zenélő kintorna 3 frt 50 s feljebb;
INTONA forgatható hangszert, melyen a legszebb magyar vagy bármilyen más nótát kortálatlan számban el lehet játszani minden zeneismeret nélkül. Ára 10 frt. Nagobb alakú 12 frt. A kótalapok árja (ércből) 40 kr.

nők számára:

Zenélő narrókészlet, piúsch-dobozban 6 frt 50 kr. 8, 10, 12 és 15 — frt árban és feljebb. Bombonierek zenével 8, 10, 12, 14 frttől feljebb, továbbá zenélő ékszerterítő 6, 10, 12, 14, 16 — frt és feljebb.

zenélő-albumok

gyönyörű kivitelben 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18 frt s feljebb.

Ariston, Phoenix, Manopan, Ariosa, Sonora, Herophon a legjutányosabb áron kaphatók

STERNBERG ARMIN és TESTVÉREI cs. és kir. udv. szállítók

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36. Zongoratermek: Kosauth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán.) Zenepalota.

Képe: Árjegyzék: a) hamisítványok b) meghiúsított zenélő műveknél és zenélő dísz tárgyaknál, c) az összes egyéb hangszereknél, mint a zongorák, szaruk, csellók, gitárok, harmoniumok, Zongorák stb. ingyen és bérmentve küldök. Árjegyzék kiküldetésétől kérjük megnevezni, hogy melyik hangszert kívánják és árjegyzék.

„THE GRESHAM” életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5—6. Ausztriai fiók: Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én . . . korona 157,805.340.—
Évi bevétel biztosítások és kamathól 1896. évi december 31-én. 28,670.916.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) 339,497.900.—
As 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki 80.577.950.—
összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálának az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

A szabadalmazott 774
„FAIRBANKS”-mérlegek
szárazos rendszerűek, tolosulyos fémmérőkkel bírnak és a híd minden pontján egyenlően mérlegelnek,
Gazdasági-, szeker-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.
Különlegesen készült, gazdaságok, közúti és vasúti munkák részére a legjobb meggyőződéssel ajánljuk.
Gazdaságilag legelőnyösebbek minden körülményben.
„FAIRBANKS”-mérleg- és gépgyártó részvénytársaság.
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.
Megrendelések közvetlen közp. irodánkhoz Andrassy-ut 14. sz. intézendők.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postarestante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélbélyegket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

80 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélbélyegket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Menyasszonyok!! Vőlegények!! A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netaláni akadályok alól való feimentések kieszközlése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz- és időparazitással járnak. Legcélszerűbb tehát egy a fővárosi, mint vidéki házasságlandóknak az

„Országos Esketési Ügyvivőség”-hez, VII. Kepest-ut 14., fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégeztetik. 7051—1

„Angyalok.” Régóta nem láttam önt. Jól tudom, mi ha a lehet. Folytonos aggodalmak közt számolom a perczeket és várom, hogy némi tudósítást kaphassak. Arthesiten mielőbb. 7091—1

„Záttam” gyakran figyelmét — olyan jól esett — köszönöm. Többet nem mondhatok. R. . . . 2449—1

„Karácsoni” levél várja a kiadóhivatalban. 2447—1

Csinos szöke szellemes bakfisch, művészövendék a festő-akadémián, egy fess és okos ír. vagy más művészszel ohajt levelezni. Leveleket „Bohéme” alatt továbbít a kiadóhivatal. 7058—1

Intelligens fiatal ember ismeretséget ohajt kötni egy csinos leánnyal. Leveleket „Vilmos” néven kér e laphoz. 7088—1

HÁZASSÁG

Feleséget keres ismeretség hiányában ez uton egy 34 éves 3000 frt évi jövedelemmel bíró elég csinos vidéki hivatalnok. Pár ezer forint hozományt is megkíván, de különös gondot fordít arra, hogy felesége igen csinos, művelt, intelligens családból és jó gazdasszony legyen. Kizárólag komoly, nem anonim jeveleket kér „Diskréció” jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 6990—2

Intelligens izraelita 30 éves fiatal ember, egy 40 év óta fennálló gyár tulajdonosa, házassadni akar. Oly csinos, szerény igényű leányt keres feleségül, kinek 10—15000 frt hozománya van. Leveleket „Gyártulajdonos” jellege alatt kér a kiadóhivatalban. 7086—2

ÁLLÁST KERES.

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (kiszolgált katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jellegre kér e lap kiadóhivatalában. 7032—3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva volt, gyorsírás és gépirásában kitűnően jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfogadni. Címe a kiadóhivatalban. 6802—3

ÁLLÁST KAPHAT.

„fiz emberek ezrei panaszkodnak, hogy nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánkozik itt helyben naponta személyesen VI. Váci-körút 21. II em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbelileg a legkisebb helységből is „Munka” jellege alatt szintén fenti címen. 7027—4

Francia tanítónőt magyar irodában alkalmaz Kreit Béla Budapest Stefánia-ut 51. 7065—4

OKTATÁS.

Szabás és mintarajzolásban jó és alapos oktatást nyerhetnek intelligens hölgyek a lehető legrövidebb idő alatt. Cím a kiadóhivatalban. 7102—5

Czimbalom. Pedálos (elszórangu czégtől) gyönyörű zenezetes hanggal, kitűnő, átjátszott, 62 frtért eladó, ugyanott oktatásban is lehet részesülni. Cím a kiadóhivatalban. 2445—5

ELADÁS.

Méz. Legfinomabb pergetett, 5 kilós postacsomag, bérmentve 2 frt 80 kr., hófehér lépesmész, bérmentve, 4 frt 80 kr. Megrendelhető Országos Méhészeti Egyesület Budapest, IX., Köztelek, továbbá Damjánhely-utca 34. főraktár a központi vásárcsarnokban, főcsor, ahol üvegekben és kímérve is lehet kapni. Hamisítatlan méhviasz szobapadlófényezéshez 1 kgr. 1 frt 75 kr. 6999—8

KIADÓ SZOBÁK.

Elegánsan butorozott 2 ablakos utcai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utczában kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6880—10

Kerepesi-uthoz közel a Szentkirály-utczában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6862—10

Elegánsan butorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6826—10

Utcai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejárattal, olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6920—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetli helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Karácsonyi ajándékok bevásárlása előtt tessék átnézni a Révai-Katalogust a hazai irodalom legjelesebb műveinek képes jegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld Révai Testvérek Irodalmi Intezet r-t. könyvkereskedése Budapest, VIII., Üllői ut 18. 7053—18

Köhögecsné! rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemete-fü-czukorkát. 1537—18

Olcsóbb a házivarrónőnél! Kifűnő szabónő elegáns ruhákat készít 5 frtől feljebb, vidékre s. Cím a kiadóhivatalban. 2423—18

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épült. szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7002—7

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hírlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” ugy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelő-még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havonta kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a gyermekdivatra és a kőzműtágra; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva övenként két kötetet ad; képes divatnéze teljesen Párisban készült; minden számanak külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomatú képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalas színes színyomata képeket; minden második számához ingyen adunk egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hírlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hírlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hírlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hírlap kiadóhivatalában, VIII., József-körút 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.